

Nr 3.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i epidemilagen den 19 juni 1919 (nr 443).

Genom en den 30 december 1952 dagtecknad proposition, nr 25, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g**om ändring i epidemilagen den 19 juni 1919 (nr 443).**

Härigenom förordnas, *dels* att 2 § 3 mom. epidemilagen den 19 juni 1919¹ skall upphöra att gälla, *dels* att 2 § 1 och 6 mom. samt 28 § samma lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels* ock att till 2 § samma lag skall fogas ett nytt moment, betecknat 7 mom., av nedan angivna lydelse.

*(Nuvarande lydelse)***2 §.**

1 mom. Har inom ett hushåll inträffat sjukdomsfall, som giver anledning antaga, att pest, kolera, smittkoppor, fläckfeber, nervfeber, paratyfus, scharlakansfeber, difteri, akut barnförlamning, *smittsam hjärnfeber* eller rödsot föreligger, åligger det hushållsföreståndaren att, såvida han ej tillkallat läkare, ofördröjligen anmäla sjukdomsfallet hos vederbörande tjänsteläkare eller ock därom underrätta i stad hälsovårdsnämnden och på landet hälsovårdsnämndens ordförande eller nå-

*(Föreslagen lydelse)***2 §.**

1 mom. Har inom ett hushåll inträffat sjukdomsfall, som giver anledning antaga, att pest, kolera, smittkoppor, fläckfeber, *återfallsfeber, gula febern*, nervfeber, paratyfus, scharlakansfeber, difteri, akut barnförlamning, *epidemisk hjärnhinneinflammation*, rödsot, *sömn-sjuka, undulantfeber, Weils sjukdom, mjältbrand eller papegojsjuka (psittakos)* föreligger, åligger det hushållsföreståndaren att, såvida han ej tillkallat läkare, ofördröjligen anmäla sjukdomsfallet hos vederböran-

¹ Senaste lydelse av 28 §, se SFS 1948: 457.

(Nuvarande lydelse)

gon av hälsovårdsnämndens ledamöter eller landsfiskalen i orten eller pastor i församlingen.

I anmälan — — — — — för insjuknandet.

6 mom. Har inom ett hushåll inträffat sjukdomsfall, som giver anledning antaga, att spetälska föreligger, åligger det hushållsföreståndaren att därom göra anmälan till hälsovårdsnämnden. *Läkare, som iakttagit dylikt sjukdomsfall, är ock pliktig att göra sådan anmälan, som nu är sagd.*

Har anmälan — — — — — lämplig läkare.

(Föreslagen lydelse)

de tjänsteläkare eller ock därom underrätta i stad hälsovårdsnämnden och på landet hälsovårdsnämndens ordförande eller någon av hälsovårdsnämndens ledamöter eller landsfiskalen i orten eller pastor i församlingen.

6 mom. Har inom ett hushåll inträffat sjukdomsfall, som giver anledning antaga, att spetälska föreligger, åligger det hushållsföreståndaren att därom göra anmälan till hälsovårdsnämnden.

7 mom. *Konungen meddelar erforderliga föreskrifter om skyldighet för läkare att anmäla inträffade fall av smittsamma sjukdomar.*

28 §.

Underlåter hushållsföreståndare — — — med dagsböter.

Lag samma vare om läkare försummar att iakttaga vad honom enligt 2 § 3 eller 6 mom. eller 4 § 2 mom. åligger.

Lag samma vare om läkare försummar att iakttaga vad honom enligt 4 § 2 mom. åligger.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Hedlund, har i propositionen anført bland annat:

»Epidemilagen åsyftar att möjliggöra ett effektivt bekämpande av smittsamma sjukdomar. Vissa sådana sjukdomar skall enligt lagen föranleda

särskilda åtgärder. I 2 § 1 mom. nämnes pest, kolera, smittkoppor, fläckfeber, nervfeber, paratyfus, scharlakansfeber, difteri, akut barnförlamning, smittsam hjärnfeber och rödsot.

Konungen äger enligt 24 § epidemilagen förordna att vad i lagen är stadgat angående de i 2 § 1 mom. uppräknade sjukdomarna skall äga tillämpning även på annan smittsam sjukdom. Så har skett med återfallsfeber, sömnsjuka, undulantfeber och Weils sjukdom. Medicinalstyrelsen har nu föreslagit, att dessa sjukdomar jämte gula febern, mjältbrand och papegojsjuka (psittakos) upptages i epidemilagens uppräkning av smittsamma sjukdomar.

Ingen av de i ärendet hörda myndigheterna eller organisationerna har haft något att erinra mot detta förslag, som ju har praktisk betydelse endast i fråga om gula febern, mjältbrand och papegojsjuka. Även om dessa sjukdomar sällan uppträder i vårt land, anser jag för egen del med hänsyn till deras farlighet och internationella spridning, att de bör upptagas bland de smittsamma sjukdomar, som skall föranleda särskilda åtgärder.

Bland de sjukdomar, som nu räknas upp i lagrummet, återfinnes som nyss nämnts smittsam hjärnfeber. Denna beteckning kan täcka ett flertal sjukdomstillstånd. Endast ett av dem, nämligen epidemisk hjärnhinneinflammation, bekämpas med epidemiologiska metoder, därvid isolering av smittbärare är en mycket viktig åtgärd. Medicinalstyrelsen har därför förordnat, att beteckningen smittsam hjärnfeber utbytes mot epidemisk hjärnhinneinflammation. Jag har inlet att erinra mot detta av remissorganen godtagna förslag. — Med hänsyn till scharlakansfeberns smittfarlighet och spridning kan jag icke, såsom ifrågasatts från läkarhåll, tillstyrka att denna sjukdom avföres från uppräkningslistan av smittsamma sjukdomar i 2 § epidemilagen.

Medicinalstyrelsens förslag går vidare ut på att bestämmelserna i epidemilagen om läkares skyldighet att anmäla vissa smittsamma sjukdomar till hälsovårdsnämnd skall upphävas. I stället skulle motsvarande föreskrifter upptagas i en av Kungl. Maj:t utfärdad kungörelse om anmälan rörande vissa epidemiskt uppträdande sjukdomar. Denna kungörelse skulle reglera läkares anmälningskyldighet beträffande sådana sjukdomar överhuvud och även innehålla bestämmelser om registrering av s. k. bacillbärare.

Förslaget att sålunda i en i administrativ ordning utfärdad författning samla alla föreskrifter om läkares skyldighet att rapportera epidemiska sjukdomar har allmänt tillstyrkts vid remissbehandlingen och jag vill för min del förorda att det genomföres. Redan nu är dessa förhållanden till största delen reglerade i sådana författningar. Bestämmelser därom finns, förutom i epidemilagen, i allmänna läkarinstruktionen och en rad av medi-

cinalstyrelsen givna föreskrifter. Materialet är svårt att överblicka. I enlighet härmed torde bestämmelserna i 2 § 3 och 6 mom. epidemilagen om läkares anmälningsskyldighet och därtill anknutna ansvarsbestämmelser böra upphävas. Det synes lämpligt att 2 § i lagen i samband därmed kompletteras med ett stadgande om att Kungl. Maj:t i den mån så erfordras meddelar bestämmelser om skyldighet för läkare att anmäla inträffade fall av smittsamma sjukdomar.

Vid utformningen av dessa särskilda bestämmelser torde medicinalstyrelsens förslag utgöra en lämplig grundval. I enlighet med vad som förordats av ett par reservanter inom styrelsen torde dock den statistiska grundbearbetningen av materialet böra göras icke inom styrelsen utan av förste provinsialläkare och likställda förste stadsläkare. Vissa andra vid remissbehandlingen ifrågasatta jämkningar i styrelsens förslag till kunngörelse torde få övervägas vid ärendets fortsatta beredning inom departementet.

Ändringarna i epidemilagen synes lämpligen böra träda i kraft den 1 juli 1953.»

Utskottet.

I propositionen föreslås, att epidemilagens uppräknings av smittsamma sjukdomar kompletteras med återfallsfeber, gula febern, sömnsjuka, undulantfeber, Weils sjukdom, mjältbrand och papegojsjuka, samt att den i lagen använda beteckningen smittsam hjärnfeber utbytes mot epidemisk hjärnhinneinflammation. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot dessa förslag. Vidare föreslås i propositionen, att de nuvarande bestämmelserna i lagen om läkares skyldighet att rapportera epidemiska sjukdomar upphävas. I stället skulle motsvarande bestämmelser upptagas i en administrativ författning. Utskottet finner även förslaget härom lämpligt.

För närvarande föreskrives i skilda medicinförfattningar en omfattande uppgiftsskyldighet i olika, sjukvården berörande hänseenden. Ofta äro bestämmelserna svåröverskådliga och invecklade. Fullgörandet av uppgiftsskyldigheten och bearbetningen av uppgifterna medföra såväl betydande kostnader för det allmänna som ett betungande arbete för läkare samt berörda myndigheter och inrättningar. Det är därför ett viktigt intresse, att bestämmelserna göras så överskådliga och enkla som möjligt och att ej en onödigt omfattande uppgiftsskyldighet föreskrives. Med hänsyn härtill är det att hälsa med tillfredsställelse, att föreskrifterna om insamling och bearbetning av uppgifter rörande de epidemiska sjukdomarna komma att överses och sammanföras i en författning. Utskottet förutsätter, att vid utformningen av dessa föreskrifter tillses, att uppgiftsskyldigheten icke göres onödigt vidlyftig, samt att alla möjligheter till förenklingar i förarbetet sorgfälligt prövas.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 10 februari 1953.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Norman, Sten, Nils Elowsson, Sunne, Wistrand, Nerman, fru Svenson* och herr Bengtson;

från a n d r a kammaren: herr Jacobsson i Igelsbo, fru Johansson i Norrköping, herrar Nilsson i Göteborg, Hagård*, Lundberg, Carlsson i Bake-röd, Andersson i Alfredshem och fröken Höjer.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
